

Justitiedepartementet

Ett ändamålsenligt skydd för tryck- och yttrandefriheten (SOU 2020:45)

Datainspektionen har granskat förslaget huvudsakligen utifrån myndighetens uppgift att arbeta för att människors grundläggande fri- och rättigheter skyddas i samband med behandling av personuppgifter.

Med anledning av betänkandets omfång och det antal frågor som behandlats har Datainspektionen valt att begränsa sitt yttrande till förslaget om att inskränka grundlagsskyddet för vissa söktjänster som offentliggör personuppgifter om lagöverträdelse (s. 235–278). Datainspektionen tillstyrker förslaget i denna del och lämnar följande synpunkter.

I betänkandet anges att det inte utan vidare kan utgå från att misstankar om brott omfattas av artikel 10 i dataskyddsförordningen och att detta är en fråga som får avgöras genom EU-domstolens praxis (s. 257). Det bör dock påpekas att EU-domstolen klargjort att information om ett rättsligt förfarande som inletts mot en fysisk person, som till exempel uppgifter om förundersökning, utgör uppgifter om lagöverträdelse i den mening som avses i artikel 10 i dataskyddsförordningen (G.C. m.fl., C-136/17, punkt 72). Begreppet får därmed i vart fall anses omfatta misstankar om ett visst konkret brott av den graden som uppfyller det lägsta beviskravet för att en förundersökning ska anses vara riktad mot en viss person enligt svensk rätt (dvs. *kan misstänkas* enligt t.ex. 23 kap. 9 § fjärde stycket rättegångsbalken).

Datainspektionen delar kommitténs uppfattning att det sammantaget finns starka skäl att stärka skyddet för den personliga integriteten genom att införa den föreslagna begränsningen av grundlagsskyddet för personuppgifter om lagöverträdelse, särskilt beträffande uppgiftssamlingar som kan liknas vid privata belastningsregister (s. 268–271).

Datainspektionen undrar om undantaget ska förstås så att det i ett konkret fall *i teorin* kan föreligga särskilda risker, men där skyddsåtgärder har vidtagits – antingen beträffande uppgifterna i sig eller kringliggande åtgärder – som *i praktiken* gör att dataskyddsförordningen inte är tillämplig. Om så kan tillhandahållaren minska risken med sådana skyddsåtgärder som ändå följer av dataskyddsförordningen, exempelvis uppgiftsminimering, gallringsrutiner, åtkomstbegränsning, tekniska åtgärder och information till de registrerade.

I betänkandet anges att det vid bedömningen ska beaktas om de förekommande individerna i uppgiftsamlingen har en särskild ställning som gör att det finns ett stort allmänintresse av att uppgifterna sprids (s. 274 f.). Det är även en faktor som ska tillmätas betydelse vid en intresseavvägning enligt artikel 6.1 f dataskyddsförordningen vid bedömning av om sökträffar på sökmotorer ska tas bort, inbegripet känsliga personuppgifter och lagöverträdelse, enligt EU-domstolens praxis och dataskyddsmyndigheternas riktlinjer.¹ Vid en intresseavvägning utgör allvaret i kränkningen av den berörda personens fri- och rättigheter en central del. Hänsyn ska tas till vilken typ av personuppgifter det är fråga om – i synnerhet om det är fråga om känsliga uppgifter – och vilken typ av behandling det är fråga om och hur denna konkret går till, varvid det särskilt ska beaktas hur många personer som har tillgång till uppgifterna och formerna för åtkomst till dessa.² Om det rör känsliga personuppgifter eller uppgifter om lagöverträdelse talar det emot att en behandling kan godtas om det inte är strikt nödvändigt.³

Beslut om detta yttrande har fattats av enhetschefen Catharina Fernquist efter föredragning av juristen Olle Pettersson. Vid den slutliga handläggningen har även chefsjuristen Hans-Olof Lindblom medverkat.

Catharina Fernquist, 2020-12-02 (Det här är en elektronisk signatur)

¹ Europiska dataskyddsstyrelsen (EDPB), Guidelines 5/2019 on the criteria of the Right to be Forgotten in the search engines cases under the GDPR (part 1) - version adopted after public consultation, som i avvaktan på del 2 (kriterier) hänvisar till andra delen av Artikel 29-gruppens Riktlinjer för genomförande av EU-domstolens dom Google Spain och Google, C-131/12, WP 225.

² EU-domstolens dom av den 11 december 2019, TK, C-708/18, punkt 56 och 57.

³ EU-domstolens dom av den 24 september 2019, G.C. m.fl., C-136/17, punkt 67 och 68.